

Брюксел, 12.9.2018 г.
COM(2018) 643 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ И СЪВЕТА**

**Съобщение за нов алианс между Африка и Европа за устойчиви инвестиции и
работни места:
издигане на нашето партньорство за инвестиции и работни места на по-високо
равнище**

Съобщение за нов алианс между Африка и Европа за устойчиви инвестиции и работни места: издигане на нашето партньорство за инвестиции и работни места на по-високо равнище

В бързо променящата се световна обстановка Европа и Африка могат да спечелят много, ако засилят икономическите и политическите си връзки. В настоящия документ се определят основните направления за действие за постигането на амбициозна икономическа програма на ЕС и африканските му партньори. Стремехът е да се насърчи съществено увеличение на частните инвестиции както от африкански, така и от европейски участници, да се стимулират търговията и създаването на работни места и да се допринесе за устойчиво и приобщаващо развитие, което подпомага възприемането на стандартите за модерна и устойчива технология, опазване на околната среда и закрила на труда, както и отговорно бизнес поведение. Този **алианс за устойчиви инвестиции и работни места** е част от партньорството между Европейския съюз и Африканския съюз.

Този алианс е нещо повече от финансов план. Той е израз на радикална промяна в начина, по който работим като партньори, като акцентът е поставен върху икономическия потенциал на Африка и мобилизирането на частния сектор. Неговият замисъл е да се премахнат пречките пред частните инвестиции и да се проучат огромните възможности, които могат да донесат ползи както за африканските, така и за европейските икономики, като се наблегне по-специално на откриването на работни места за младите хора, което отговаря на демографските модели на Африка. Това е икономическа стратегия, която използва силните страни на Европа и Африка, издигайки амбицията на Плана за външни инвестиции¹ на по-високо равнище. Въз основа на конкретни действия Алиансът ще допринесе за създаването през следващите 5 години на 10 милиона работни места в Африка.

Този алианс не е самостоятелна инициатива. Той е част от по-широкия набор от взаимоотношения между ЕС и Африка и стратегически рамки, свързващи Европа и Африка, като например Програмата на ООН до 2030 г. и нейните 17 цели за устойчиво развитие като водеща визия за двата континента, както и съответните политически рамки на Африканския съюз (Програма 2063) и ЕС (Глобална стратегия², Европейски консенсус за развитие³). Той е ключов елемент в изпълнението на ангажиментите, поети в Декларацията от срещата на високо равнище на Африканския съюз и Европейския съюз в Абиджан, както и част от изграждането на стабилен африкански стълб в рамките на Споразумението от Котону и развиването на партньорства в Северна Африка в рамките на европейската политика за съседство. Алиансът ще се

¹ Засилване на европейските инвестиции за създаване на заетост и растеж: към втора фаза на Европейския фонд за стратегически инвестиции и нов Европейски план за външни инвестиции, COM(2016)581.

² [Глобална стратегия за външната политика и политика на сигурност на Европейския съюз](#), 2017 г.

³ Новият европейски консенсус за развитие — нашият свят, нашето достойнство, нашето бъдеще, ОВ С 210, 30.6.2017 г.

гради върху принципите на партньорство, диалог и ангажираност. За да постигне своя пълен потенциал, Алиансът следва да мобилизира и да координира действията и инструментите на ЕС и държавите членки, насочени към Африка.

Тази съгласувана икономическа стратегия се основава на заключенията на Европейския съвет от юни 2018 г., в които се призовава за създаването на „нова рамка, която да дава възможност за съществено увеличение на частните инвестиции както от Африка, така и от Европа“, както и на предложенията на Европейската комисия за следващата многогодишна финансова рамка и резултатите от срещите на Комисията на ЕС и Комисията на Африканския съюз. Тя се опира и на важните решения от 10-та извънредна среща на върха на Африканския съюз, проведена в Кигали на 21 март 2018 г., отразява линията на декларацията от Мезеберг от 19 юни 2018 г.⁴ и има за цел да допринесе за дневния ред на френското председателство на Г-7 през 2019 г.

Активното мобилизиране заедно с африканските партньори по въпросите, свързани с инвестициите и работните места, е от основно значение за съвместното намиране на решения в областта на мобилността и миграцията, като се насърчава координираното участие на държавите на произход, на транзитно преминаване и на дестинация в съответствие с принципите на солидарност, партньорство, отчетност и споделяне на отговорността. В същото време по-доброто общо управление на миграцията и мобилността допринася за общата стабилност, което от своя страна благоприятства устойчивите инвестиции. Алиансът е съществена част от стратегия, която съчетава последователно и балансирано различните елементи на нашия съвместен подход към миграцията: споделена отговорност за преодоляване на първопричините за незаконната миграция и принудителното разселване, ефективно управление на границите, предотвратяване на и борба с контрабандата на мигранти и трафика на хора, спасяване и опазване на човешки живот, предлагане на законни начини за миграция и осигуряване на по-добро сътрудничество в областта на връщането, обратното приемане и реинтеграцията на незаконните мигранти в съответствие с установените принципи и със задълженията, произтичащи от международното право, както и постигнатите договорености.

Като част от този всеобхватен подход следва да се увеличат възможностите за законна миграция към ЕС, така че да се предложат безопасни и осъществими алтернативи на опасните маршрути и незаконната миграция. За постигането на тази цел в новото си Съобщение относно подобряването на законните пътища към Европа⁵ Комисията призовава за създаването на подобрена схема на ЕС за „синя карта“ и за разработването на пилотни проекти за законна миграция с избрани държави в Африка.

Тъй като в различните региони на Африка и между отделните държави съществуват разлики в динамиката на растежа, заетостта и неравенствата и в предизвикателствата по отношение на нестабилността, устойчивостта, здравеопазването и управлението,

⁴ [Декларация от Мезеберг](#), 2018 г.

⁵ Увеличаване на законните пътища за миграция към Европа: задължителна част от една балансирана и всеобхватна миграционна политика, COM(2018)635

Алиансът ще отчита разнообразието на африканския континент и особеностите на всяка държава, включително специфичните предизвикателства, свързани със ситуации на несигурност, договорните отношения на държавите от Северна Африка посредством техните споразумения за асоцииране и опита им в сътрудничеството с Европейския съюз чрез Европейската политика за съседство.

1. Увеличаване на стратегическите инвестиции за създаване на работни места и засилване на ролята на частния сектор

В частния сектор е съсредоточен най-големият потенциал за създаване на работни места и растеж. Ето защо е от решаващо значение да се увеличат отговорните частни инвестиции в Африка, както национални, така и чуждестранни.

Актуално състояние

Състоянието във връзка с инвестициите в Африка е разнородно, отразявайки глобалната несигурност, като потоците от преки чуждестранни инвестиции към Африка са непостоянни и не бележат необходимата възходяща тенденция. През 2016 г. Южна Африка, Нигерия, Кения, Египет и Мароко привлякоха общо 58 % от общите преки чуждестранни инвестиции, докато по-малко напредналите и по-уязвимите държави са изправени пред системни предизвикателства във връзка с привличането на частни инвестиции. Докато някои африкански държави продължават да бъдат зависими от суровини, други успяха да диверсифицират икономиките си в отговор на ниските цени на основните суровини. Освен това от 2016 г. насам се наблюдава допълнително разширяване на преките чуждестранни инвестиции извън добивния сектор⁶.

Що се отнася до инвестициите на ЕС в Африка, ЕС е най-големият инвеститор в Африка, като през 2016 г. неговите държави членки са източник на близо 40 % от преките чуждестранни инвестиции на стойност 291 милиарда евро⁷. Значителният икономически напредък на Африка през последните две десетилетия и присъщият потенциал за в бъдеще означават, че е възможно да се постигне много повече. Демографските прогнози за Африка ясно показват, че е необходимо също така да се създадат милиони нови работни места, особено за младите хора, които навлизат на пазара на труда.

Предложени насоки за действие

Действие #1. Допълнително ще бъде **засилена подкрепата за Африка за привличане на колективно инвестиране** с използването на все по-съществени суми **чрез смесено финансиране или гаранции**, за да се мобилизират средства от капиталовите пазари от международни, европейски и национални финансови институции, да се намалят рисковете от инвестиции и да се улесни достъпът до финансиране. Приоритет се отдава

⁶ Добър пример е Етиопия, която днес е вторият най-голям получател на преки чуждестранни инвестиции в Африка с 3,6 милиарда щатски долара през 2017 г., главно в сектори като леката промишленост, текстилната промишленост и автомобилния сектор (UNCTAD, 2018 г.).

⁷ Евростат, 2018 г.

на секторите с добавена стойност, които са с висок потенциал за устойчиво създаване на работни места, по-специално за жените и младежите, като по този начин се увеличат възможностите за тези хора да реализират своите стремежи, включително чрез създаването на стартиращи предприятия. Специално внимание ще бъде отделено на ситуациите на уязвимост. Между 2014 г. и 2017 г. благодарение на операции за смесено финансиране ЕС привлече средства в размер на приблизително 35 милиарда евро. От стартирането на Плана за външни инвестиции и създаването на Европейския фонд за устойчиво развитие⁸ през 2017 г. ЕС мобилизира средства, които се очаква да привлекат инвестиции в размер на 15 милиарда евро чрез смесено финансиране и над 16 милиарда евро в рамките на схемата за гаранции. До 2020 г. Съюзът е на път да постигне целта по линия на глобалния План за външни инвестиции за привличане на инвестиции в Африка и съседните държави в размер на 44 милиарда евро до посочената дата. Конкретните резултати ще включват достъп до електроенергия за 30 милиона души и предприятия, както и увеличаване на капацитета за енергия от възобновяеми източници с 5 гигавата. 24 000 души ще се ползват от целогодишно достъпни пътища благодарение на привлечени от нас инвестиции в транспортната инфраструктура. Очаква се само по линия на инвестиционните програми, насочени към малките и средните предприятия, в Африка да бъдат създадени 3,2 милиона работни места. Това са ярки примери за мащаба и въздействието на интервенциите в рамките на предложения алианс.

В рамките на следващия дългосрочен бюджет (многогодишната финансова рамка) ЕС следва допълнително да подобри своите инструменти и средства, като осигури по-ефективно изпълнение и съществено увеличи наличното финансиране за тази цел.

Действие #2. За да може увеличаването на инвестициите от частния сектор да доведе до възможно най-голямо въздействие, е необходимо ***да се определят най-обещаващите вериги за създаване на стойност на национално и регионално равнище***. Ето защо ***с повечето от нашите партньори от Африка понастоящем се обсъждат пактове за работни места и растеж***, за да се насочат съвместните усилия към тези вериги за създаване на стойност, които имат най-голям потенциал за създаване на работни места, като бъдат използвани възможностите за производство и преработка, като се отключи огромният потенциал на зелената и синята икономика, подпомага се преходът към нисковъглеродна и устойчива на изменението на климата икономика, използва се пълният потенциал на цифровата трансформация на икономиката, по-специално електронната търговия и основаната на данни икономика, и като се работи в онези области, в които е необходимо извършването на реформи, за да се подобри средата, благоприятстваща бизнеса. Работата по пактовете за работни места и растеж изисква също така структуриран диалог с европейския и африканския частен сектор посредством платформата „Устойчив бизнес за Африка“, създадена в рамките на Плана за външни инвестиции. Ще бъде осигурена връзка с Пакта за Африка на Г-20.

⁸ Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета от 26 септември 2017 г. за създаване на Европейски фонд за устойчиво развитие (ЕФУР), гаранция от ЕФУР и Гаранционен фонд на ЕФУР.

Действие #3. Европа и Африка имат интерес да работят по-съсредоточено заедно по стратегическите развития и интереси. *Преди края на тази година Европейската комисия ще събере по сектори африкански и европейски публични, частни и финансови участници и представители на академичните среди, които да разгледат и подкрепят стратегическите промени в икономически области от основно значение* като цифровите решения, енергетиката, транспорта и селското стопанство. Целта е да се разгледат дългосрочните предизвикателства и стратегически интереси, като се проучи как да се ускори въздействието, да се стимулират публичните и частните инвестиции и да се обменят най-добри знания и ноу-хау. Това ще послужи за определянето на стратегии, чрез които да се насърчат и приоритизират реформите в секторните политики и регулаторните реформи в африканските държави и да се улеснят свързаните с това публични и частни инвестиции от ЕС. През май 2018 г. ЕС и Африканският съюз вече създадоха работна група за селските райони в Африка, съставена от експерти от Африка и Европа, която да представи съвети и препоръки относно приоритетите и следващите стъпки в нашето сътрудничество в областта на селското стопанство, като наред с другото се разгледат начини за стимулиране на публичните и частните инвестиции в устойчивото селско стопанство в Африка, начини за улесняване на отговорните частни инвестиции от ЕС, за насърчаване на търговията в рамките на Африка, както и износа от африканските държави, и се определят най-добрите политики в подкрепа на младите хора от Африка, които работят в областта на селското стопанство, агробизнеса и аграрната промишленост. Вследствие на срещата на Комисията на Европейския съюз и Комисията на Африканския съюз, проведена през май 2018 г., в момента е в процес на създаване работна група на Европейския съюз и Африканския съюз за цифрова икономика. Освен това се организират и се провеждат съвместни секторни министерски срещи между Африка и ЕС. Комисията ще оказва своята подкрепа и на подобни инициативи от страна на държавите членки, които допринасят за осъществяването на целите на този алианс, като например Форума на високо равнище между Африка и Европа, организиран от Австрия в контекста на нейното председателство на Съвета до края на тази година.

Западна Африка — подкрепа за предприемачите и за малките и средните предприятия

ЕС си партнира с Proparco⁹ с цел да се увеличат финансирането и подкрепата за предприемачите чрез: i) механизъм за осигуряване на начален капитал под формата на възстановими авансови плащания, който ще позволи финансирането на експерименталната и прототипната фаза и съпътстването на най-младите предприемачи в развитието на техния проект; ii) техническа помощ за подпомагане на микропредприятията, малките и средните предприятия, за да подобрят своя капацитет за управление, маркетинг, производство и ръководство, както и за подпомагане на местните инвестиционни фондове; iii) гаранция, покриваща първите загуби на местните

⁹ Proparco е дъщерно дружество на Agence Française de Développement (AFD) с акцент върху развитието на частния сектор.

инвестиционни фондове. Средствата, мобилизирани благодарение на приноса от ЕС в размер на 15,6 милиона евро, ще позволят финансирането на 50 микро-, малки и средни предприятия, което представлява създаването или запазването на 5 000 работни места. Програмата обхваща Буркина Фасо, Нигер и Сенегал и от 2019 г. нататък ще бъде разширена, за да обхване Мавритания, Камерун, Мали, Гана и Кот д'Ивоар.

Западна Африка — Механизъм за финансиране със споделен риск NASIRA — кредитиране на предприемачи с ограничен достъп до финансиране

ЕС си сътрудничи с холандската банка за развитие Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden, за да се потърси отговор на предполагаемите и реалните рискове, свързани с отпускането на заеми на предприемачи в съседни на ЕС държави и в Африка на юг от Сахара. Проектът подобрява достъпа до инвестиционни заеми, като предлага на местните финансови институции портфейлни гаранции, включващи заеми за предприемачи. Той е насочен към вътрешно разселени лица, бежанци, завърнали се лица, както и жени и млади хора. По линия на тази програма благодарение на 75 милиона евро от гаранцията по Плана за външни инвестиции ще бъдат мобилизирани между 750 милиона и 1 милиард евро инвестиции в 800 000 работни места в Африка.

Мароко — Хибридни слънчеви електроцентрали NOOR Midelt I и NOOR Midelt II

ЕС подпомага изграждането на инфраструктура за възобновяема енергия, така че да се даде отговор на нарастващото търсене на електроенергия и да се съдейства за постигането на целта за 52 % възобновяема енергия до 2030 г., което ще има положително въздействие върху конкурентоспособността. ЕС предоставя безвъзмездна помощ в размер на 60 милиона евро, с която да привлече финансиране за посрещане на разходите за инфраструктура. Действието е съфинансирано от Kreditanstalt für Wiederaufbau (водещата агенция), Agence Française de Développement и Европейската инвестиционна банка от страна на ЕС и от Световната банка, Африканската банка за развитие и Фонда за чисти технологии.

Тунис — подкрепа за екосистемата за стартиращи предприятия

Широкообхватната помощ на ЕС за икономиката на Тунис (която включваше предоставянето на микрокредити за 60 000 души, за да започнат или да развият малък бизнес) цели да гарантира, че страната може да посрещне нуждите на нарастващия брой млади, образовани граждани на Тунис, готови да навлязат на трудовия пазар. С нова програма на стойност 25 милиона евро ще бъдат подкрепени около 1 000 стартиращи предприятия в Тунис, като: i) се подобрят услугите, предоставяни на стартиращите предприятия и предприемачите (като съвместни работни пространства, инкубатори или ускорители); и ii) се подкрепи въвеждането на благоприятна регулаторна среда за иновативното предприемачество и стартиращите предприятия. Обещаващите стартиращи предприятия ще получат също и начален капитал. Целта на една такава иновационна програма е да допринесе за икономическата диверсификация на Тунис и за ускоряване на растежа на икономиката на страната чрез създаването на нови видове предприятия с висок потенциал.

2. Инвестиране в хората чрез инвестиране в образованието и придобиването на умения

Икономическото партньорство, което се стреми да стимулира инвестициите и създаването на работни места, следва да включва постигането на съответствие между предлаганите умения и търсенето на пазара на труда. Необходими са повече инвестиции, за да се осигури на хората, по-конкретно на момичетата и жените, достъп до образование, по-специално техническо и професионално образование и обучение, както и цифрови умения и компетентности, както и да се преодолее несъответствието между уменията, които младите хора получават в рамките на средното и висшето образование, и уменията, необходими за професионалния им живот. Това ще помогне на младите хора да придобият необходимите умения, за да изградят бъдещето си, като в същото време бъдат консолидирани пътищата за законна миграция.

Актуално състояние

Населението на Африка е най-младото в целия свят, а силният демографски растеж продължава, но работната сила на континента е най-нискоквалифицираната в света¹⁰. Днес едва 6 % от общия брой записани в системата на средното образование в Африка следват курс на техническо и професионално образование и обучение¹¹. Въпреки че в икономика, която е в процес на растеж и преструктуриране, е естествено и неизбежно да съществува известно несъответствие между търсените и предлаганите умения, много от завършилите техническо, професионално и общо образование в Африка са се обучавали в области, за които търсенето на пазара на труда е слабо¹².

ЕС е дългогодишен партньор на Африка в областта на образованието — от образованието в ранна детска възраст и началното образование до висшето образование, включително професионалното образование и обучение и предприемаческото обучение, както и в областта на научните изследвания и иновациите. Между 2014 и 2020 г. ЕС предоставя подкрепа в размер на приблизително 1,34 милиарда евро за двустранни образователни програми в Африка. Близко 230 милиона евро (17 %) от тази сума са за професионално образование и обучение. До 2020 г. в програма „Еразъм +“ ще са участвали 35 000 студенти и изследователи от Африка, а до 2027 г. този брой ще нарасне до общо 105 000 души. Също до 2020 г. 750 000 души ще получат техническо и професионално образование и обучение за развитие на уменията. Освен това чрез Извънредния доверителен фонд за Африка ЕС активно подкрепя програми за икономическо развитие, насочени към преодоляване на недостига на умения, подобряване на пригодността за заетост чрез професионално обучение и подпомагане на създаването на работни места и възможностите за самостоятелна заетост. От 2015 г. насам тези програми достигнаха общ размер от 1,1 милиарда евро в Сахел и Африканския рог. В периода 2014—2020 г. ЕС подкрепя

¹⁰ Africa Pulse (2017 г.), Световна банка.

¹¹ Континентална стратегия на Африканския съюз за образованието, 2016—2025 г.

¹² Africa Pulse (2017 г.), Световна банка.

образованието в Африка и чрез глобални инициативи, като например Световното партньорство за образование с 475 милиона евро.

Необходими са повече инвестиции в образованието, както от страна на ЕС и неговите държави членки, така и от африканските ни партньори в съответствие с Континенталната стратегия за образованието в Африка (2016—2025 г.), приета от Африканския съюз.

Предложени насоки за действие

Действие #4. ЕС ще подкрепи важна инициатива на **Африканския съюз за придобиване на умения**¹³, насочена към разработването на континентална рамка за квалификациите, инструмент за засилване на участието на частния сектор в техническото и професионалното образование и обучение, като по този начин подпомогне диагностицирането на пазара на труда и системата за техническо и професионално образование и обучение, както и да въведе мобилност за студенти и персонал. Ще се подкрепя достъпът на висшите учебни заведения и научноизследователските институти до подходящи електронни инфраструктури¹⁴. Допълнително ще бъде улеснена мобилността на студенти, служители и преподаватели в целия африкански континент (африканска програма „Еразъм“)¹⁵. Съдържанието на програмите за висше образование и уменията, придобити от студентите, ще бъдат адаптирани в по-голяма степен към нуждите на пазара на труда, като ще се подкрепя хармонизирането на висшето образование в целия континент, така че да се гарантира признаването на квалификациите в Африка и в ЕС¹⁶. Чрез програма „Еразъм +“ ЕС ще продължи да финансира стипендии и да подкрепя програми за обмен между висшите учебни заведения, както и да подкрепя създаването на знания в университетите, така че те да се превърнат в пълноправни участници в сложните процеси на иновации, от които зависят бъдещото икономическо развитие и създаването на работни места. Като цяло подкрепата на ЕС по Панафриканската програма ще се увеличи от 45 милиона евро през 2014—2017 г. на 63 милиона евро за периода 2018—2020 г., достигайки общо 108 милиона евро.

Действие #5. Подобрената подкрепа **на национално равнище** ще съдейства за намиране на съответствие между уменията и избраните насоки за стратегическо развитие за всяка

¹³ По линия на Панафриканската програма 27 милиона евро са в подкрепа на i) Инструмента за финансиране на „Инициативата за умения за Африка“ в сътрудничество с Kreditanstalt für Wiederaufbau на обща стойност от 14 милиона евро, ii) техническо сътрудничество по „Инициативата за умения за Африка“ в сътрудничество с Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH на обща стойност 8 милиона евро, и iii) пилотен „Проект на ЕС и Африканския съюз за мобилност в областта на професионалното образование и обучение“ на обща стойност 5 милиона евро.

¹⁴ 30 милиона евро за периода 2018—2020 г. по линия на Панафриканската програма в допълнение към 20 милиона евро, разпределени за периода 2014—2017 г.

¹⁵ 20 милиона евро за периода 2018—2020 г. по линия на Панафриканската програма в допълнение към 20 милиона евро, разпределени за периода 2014—2017 г.

¹⁶ 13 милиона евро за периода 2018—2020 г. по линия на Панафриканската програма в допълнение към 5 милиона евро, разпределени за периода 2014—2017 г.

страна¹⁷, като се почерпи вдъхновение от успешните инициативи в Северна Африка като например програмата „Med4Jobs“¹⁸. Подкрепата ще бъде насочена във възможно най-голяма степен към секторите с голям потенциал за инвестиции и създаване на работни места. Ето защо тя ще бъде включена в дневния ред на обсъжданията във връзка с пактовете за работни места и растеж, както и в рамките на секторните стратегически срещи с частния сектор, академичните среди и финансовите оператори (както е предложено в действие 3). В рамките на следващата многогодишна финансова рамка следва да се положат значителни усилия за по-нататъшното засилване на ангажимента на ЕС в тази област изцяло в съответствие с предвидения стимул да бъдат привлечени частни инвестиции за създаването на работни места. ЕС ще гарантира също така, че тези увеличени инвестиции са по-стратегически насочени, с акцент върху секторите с най-голям потенциал за създаване на работни места, като се отчита голямото значение на неформалния сектор в икономиката на Африка, като целта е да се увеличи нейната обичайно ниска производителност.

Гамбия — Инициатива за овластяване на младежта

ЕС си сътрудничи с Международния търговски център и правителството на Гамбия, за да се подпомогне създаването на работни места и възможности за предприемачество за младежите от Гамбия. Тази програма на стойност 11 милиона евро осигурява обучение за изграждане на умения и подкрепа за млади предприемачи и за организации за насърчаване на търговията. Целта е до 2021 г. 7 000 младежи да завършат програма за техническо или професионално обучение или чиракуване, а също и поне 8 000 души да се възползват от услуги за подпомагане на предприемачеството, като например консултантска подкрепа и достъп до финансиране.

Средиземноморска инициатива за работни места в полза на държавите от Северна Африка

Средиземноморската инициатива за работни места (Med4Jobs), разработена от ЕС и Съюза за Средиземноморието, обхваща както предлагането, така и търсенето на пазара на труда и е насочена към три основни аспекта: i) пригодност за заетост — чрез набелязването и прилагането в по-голям мащаб в региона на успешни примери за обучение, насочени към преодоляване на несъответствието между предлаганите и търсените умения на пазара на труда; ii) посредничество при търсенето на работа — чрез възпроизвеждането на успешни практики за улесняване и посредничество в процеса на търсене на работа; iii) бизнес среда — чрез изграждането на благоприятна бизнес среда за малките и средните предприятия, като например програми за обучение или подпомагане на творческите индустрии.

¹⁷ За периода 2018—2020 г. за Ботсуана, Габон, Гана, Гвинея Бисау и Мавриций са предвидени 40 милиона евро.

¹⁸ Програмата работи за преодоляване на несъответствието между уменията и нуждите на пазара на труда чрез насърчаване на предприемачеството, посредничество между предлагането и търсенето на работна сила и създаване на благоприятни условия за микро-, малките и средните предприятия благодарение на насърчаването на инкубатори и програми за обучение.

Гвинея — Програма за подкрепа на социално-икономическата интеграция на младите хора

Програмата INTEGA на стойност 65 милиона евро, по която ЕС си партнира с белгийската агенция за развитие, Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit и Международния търговски център, има за цел да бъдат създадени 11 000 работни места и 14 000 младежи да участват в професионално обучение, за да подобрят пригодността си за заетост и да се интегрират на пазара на труда. Ще бъде оказана подкрепа на 7 420 многообещаващи микро-, малки и средни предприятия и ще бъдат подпомогнати седем финансови институции, предлагащи продукти, които са адаптирани към микро-, малките и средните предприятия и младите предприемачи.

3. Подобряване на бизнес средата и инвестиционния климат

Увеличаването на инвестициите на частния сектор изисква мир, сигурност и стабилност, както и благоприятен инвестиционен климат и бизнес среда, включително макроикономическа стабилност и отворена финансова система за увеличаване на кредитирането на частния сектор. Това включва също така подходящи действия в отговор на по-общи ключови въпроси, свързани с управлението, като например стабилност на правителствените институции, върховенство на закона, прозрачност и отчетност, както и корупция и незаконни финансови потоци.

Актуално състояние

Инвестиционният климат в Африка като цяло се подобрява, въпреки че разликите между отделните държави са значителни, но проучванията на инвеститорите¹⁹ ясно показват, че в тази област са необходими много повече усилия, за да се подобри капацитетът на Африка да се конкурира в световен мащаб за привличане на инвестиционен капитал. От 2009 г. насам входящите преки чуждестранни инвестиции в Африка систематично представляват под 5 % от общия приток на преки чуждестранни инвестиции в света. Върховенството на закона, независимостта на съдебната система и предвидимостта на данъчното облагане, както и мирът и стабилността са ключови фактори, които влияят върху решенията, както на националните, така и на чуждестранните инвеститори. Смята се, че разходите по създаването на предприятие са около три пъти по-високи в нестабилните държави, което значително обезкуражава частните инвестиции²⁰.

Предложени насоки за действие

Действие #6. В рамките на Алианса за устойчиви инвестиции и работни места Комисията предлага да развие **засилен диалог и сътрудничество с африканските партньори относно инвестиционния климат, включително, когато е целесъобразно, защита на инвестициите**. Паралелно с това ще бъде оказвано постоянно съдействие за политически

¹⁹ Например в доклада на Световната банка „Doing Business“ за 2017 г.

²⁰ Стратегическа бележка на Европейския център за политическа стратегия „The Makings of an African Century“ (2017 г.).

реформи, които подобряват бизнес средата и институционалния и техническия капацитет на африканските институции, включително чрез цифрови решения, за да се гарантира стабилно управление на публичните финанси, в това число прозрачност на обществените поръчки и разходите и борба с корупцията и измамите, подобрена отчетност, зачитане на върховенството на закона и достъп до правосъдие. Засиленото използване на инструменти на ЕС за туининг и техническа помощ и обмен на информация ще подкрепя постигането на ефективни, прозрачни и отговорни публични администрации. Освен това ще бъдат активизирани усилията за съдействие на нашите партньори за мобилизиране на вътрешни ресурси, в това число за борба с незаконните финансови потоци²¹, които са причина за изтичането от Африка на поне 50 милиарда щатски долара²² годишно, като тази сума далеч надхвърля общия размер на годишната официална помощ за развитие. Тези въпроси са повдигнати в диалозите на ЕС с държавите партньори, особено в контекста на бюджетната подкрепа и политическия диалог. Те ще бъдат разгледани и в рамките на диалозите с частния сектор по линия на Плана за външни инвестиции, както и в бизнес форумите на ЕС и стратегическите секторни дискусии с частния сектор, академичните среди и финансовите оператори. Ще бъде осигурена връзка с Пакта за Африка на Г-20. През 2016 г. подкрепата на ЕС и неговите държави членки за подобряване на бизнес климата в Африка възлизаше на 200 милиона евро²³, от които 50 милиона евро бяха предоставени от ЕС. В рамките на третия стълб от Плана за външни инвестиции за периода 2018—2020 г. е предвидено *значително увеличение на подкрепата от ЕС* за реформите в областта на бизнес климата и инвестиционния климат в Африка, като отпуснатите средства ще нараснат до 300—350 милиона евро годишно, в допълнение към специалните действия, насочени към подобряване на управлението и осигуряване на мир и стабилност. Подкрепата ще нарасне още повече през периода 2021—2027 г. при следващата многогодишна финансова рамка.

Бенин — Борба с корупцията чрез бюджетна подкрепа

През 2016 г. ЕС сключи с правителството на Бенин Договор за бюджетна подкрепа за добро управление и развитие в размер на 114 милиона евро. Целта е да се насърчи доброто икономическо и финансово управление чрез укрепване на прозрачното управление на публичните финанси, създаване на надеждна система за борба с корупцията, основана на независимост на съдебната власт, и подобряване на бизнес климата. Плащанията по този договор ще се извършват въз основа на напредъка на реформите в тези области.

Кот д'Ивоар — Програма за подкрепа на търговията и регионалната интеграция

Тази програма на стойност 16 милиона евро подкрепя, от една страна, модернизирването на законодателството и институциите в областта на търговията и инвестициите, а от

²¹ Недеклариран капиталови потоци, получени от корупция, престъпна дейност, укриване на данъци и изпиране на пари посредством търговски сделки.

²² [Report of the High Level Panel on Illicit Financial Flows from Africa](#), (Доклад на Групата на високо равнище по незаконните финансови потоци от Африка), 2014 г.

²³ Организация за икономическо сътрудничество и развитие, 2018 г.

друга — улесняването на търговията. Това допринесе за по-доброто класиране на Кот д'Ивоар в класификацията „Doing business“, като от 167-мо място през 2010 г. страната достигна 142-ро място през 2016 г. Износът нарасна, така както и делът на Кот д'Ивоар в световния износ, което оказва положително въздействие върху способността на страната да се възползва от новото споразумение за икономическо партньорство. Закъсненията при вноса намаляха от 864 часа през 2011 г. на 125 часа през 2016 г. Тя бе първата програма от такъв мащаб в полза на конкурентоспособността на Кот д'Ивоар и даде възможност на дружествата в Кот д'Ивоар да разширят своя бизнес и да създадат работни места. Това беше допълнено от програма за бюджетна подкрепа, насочена към подобряването на прозрачността в съдебната система и в областта на обществените поръчки — други два ключови елемента на инвестиционния климат, както и от редовен диалог с властите и с частния сектор за провеждането на важни реформи в политиката.

Египет — Инструмент на ЕС за създаване на приобщаващи работни места и растеж

ЕС подкрепя редица мерки, насочени към подобряване на средата за създаване на предприятия и икономическо развитие, улесняване на достъпа до финансиране за микро-, малките и средните предприятия и развитие на тяхната роля в ключови вериги за създаване на стойност с цел да се стимулират икономиката и създаването на работни места, особено за младите хора. Тази намеса в размер на 75 милиона евро се очаква да привлече около 400 милиона евро. Целта е i) да се намали административната тежест за микро-, малките и средните предприятия и да се укрепи защитата на правата върху интелектуалната собственост; ii) да се улесни достъпът на микро-, малките и средните предприятия до дългосрочно финансиране и ноу-хау; да се подпомагат растежът и конкурентоспособността на предприятията; да се улеснят бизнес връзките, за да се стимулира развитието на веригата за създаване на стойност; да се стимулират иновациите в микро-, малките и средните предприятия, включително сред младите предприемачи.

Етиопия — подпомагане на диалога относно бизнес средата

ЕС предостави началното финансиране за Бизнес форума на ЕС в Етиопия, който подкрепя диалога относно бизнес климата между различните правителствени агенции и инвеститори от ЕС, и от 2015 г. насам провежда редовни дискусии с Комисията по инвестиционна политика на Етиопия. Повдигнатите въпроси (въз основа на бизнес барометър, проведен през 2014 г. и актуализиран през 2016 г.) включваха данъчната администрация и административната тежест, регистрацията на предприятия/лицензирането и издаването на визи, логистиката и достъпа до Форекс. Някои от тези теми бяха повдигнати и на по-високо равнище в контекста на политическия диалог. Този форум допринесе за постигането на напредък във връзка с инвестиционния климат и представлява канал за комуникация между правителството и бизнес средите. Понастоящем Бизнес форумът на ЕС в Етиопия се самофинансира.

4. Разгръщане на пълния потенциал на икономическата интеграция и търговията

Инвестирането в сектори с добавена стойност и с интензивно използване на труд изисква също пазари за продуктите и услугите. Ето защо постигането на напредък в

процеса на икономическа интеграция на регионално и континентално равнище в Африка и стимулирането на търговските отношения с ЕС са съществени елементи на една съгласувана икономическа стратегия.

Актуално състояние

Търговията в рамките на Африка продължава да е много слаба въпреки значителния потенциал за растеж — през 2000 г. тя представлява 10 %, през 2014 г. — 16 %, по данни²⁴ на Конференцията на ООН за търговия и развитие, като от друга страна африканската търговия с ЕС е значителна: ЕС е най-големият търговски партньор на Африка, като на него се падат 37 % от износа на Африка на стойност 110 милиарда евро и 35 % от вноса на Африка на стойност 133 милиарда евро през 2017 г., като ЕС остава най-отвореният пазар и основната дестинация за износ от Африка на промишлени стоки. Африка е също така най-големият получател в света на помощ от ЕС за търговия, която през 2015 г. беше в размер на 4,8 милиарда евро поети задължения. Въпреки това общите търговски данни на ЕС с Африка са сравними с търговията на ЕС с Швейцария, което ясно показва, че има значителен потенциал за растеж за търговията между ЕС и Африка²⁵ и в двете посоки.

Предложени насоки за действие

Действие #7. Със стартирането на Африканската континентална зона за свободна търговия през март 2018 г. и Единния африкански пазар за въздушен транспорт и подписването на Протокола за свободното движение на хора африканските стремежи за по-нататъшна икономическа интеграция са ясно формулирани. ЕС ще окаже цялостната си подкрепа за Африканската континентална зона за свободна търговия. Подкрепата за **преговорите по Африканската континентална зона за свободна търговия** следва да се увеличи от 7 милиона евро (2014—2017 г.) на 50 милиона евро (2018—2020 г.), като се финансира както институционалната, така и техническата подкрепа за различните фази на преговорите (по въпроси като технически пречки пред търговията, санитарни и фитосанитарни мерки, права върху интелектуалната собственост, включително географски указания, инвестиции, конкуренция, електронна търговия), включително подкрепа за събирането и анализа на данни.

Действие #8. Засилване на търговията между ЕС и Африка. След реализирането на Африканската континентална зона за свободна търговия дългосрочната перспектива е да бъде създадена **междуконтинентална зона за свободна търговия между ЕС и Африка**. Като подготовка за това трябва оптимално да бъдат използвани споразуменията за икономическо партньорство, споразуменията за свободна търговия,

²⁴ UNCTAD, Africa Economic Outlook 2017 г.

²⁵ Общият обем на търговията на ЕС с Африка представлява едва 7,5 % от общия обем на търговията с държави извън ЕС, което е приблизително размерът на търговията на ЕС с Швейцария. Почти две трети от нея се осъществява с Южна Африка и със северноафриканските държави (Европейска комисия, Евростат, Comext, „Client and Supplier Countries of the EU28 in Merchandise Trade (value %), 2016, excluding intra-EU trade“ (Държави клиенти и доставчици в търговията със стоки с ЕС-28 през 2016 г. (в процентно изражение) с изключение на търговията в рамките на ЕС): http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_122530.04.2018.pdf.

включително за задълбочени и всеобхватни зони за свободна търговия, които се предлагат на държавите от Северна Африка, и другите режими на търговия с ЕС, като градивни елементи в подкрепа на Африканската континентална зона за свободна търговия. Амбицията е допълнително да се увеличи износът на Африка и да се привлекат инвестиции, включително в секторите на производството и преработката, както и да се насърчи създаването на регионални вериги за създаване на стойност чрез гъвкави правила за произход. За да съдейства за това, Алиансът допълнително ще укрепи и ще насочи по-добре мерките за помощ за търговията в подкрепа на улесняването на търговията и сближаването на техническите и качествените стандарти за продуктите и други регулаторни мерки.

Действие #9. Икономическата интеграция и развитието на веригите за създаване на стойност, които са свързани с регионалната, континентална и глобалната структура, също така изискват **свързаност**, както в рамките на Африка, така и под формата на стратегически връзки между ЕС и Африка. Инфраструктурните инвестиции са в основата на способността на африканските държави да извлекат максимална полза от възможностите за създаване на работни места и за постигането на растеж²⁶. Алиансът ще разгледа възможностите за подкрепа на рамките на политиката и основната инфраструктура, включително широколентовите мрежи и електронните инфраструктури. Особено внимание ще бъде обърнато на сектори като устойчивата енергетика, транспорта, основаната на данни икономика, информационните и комуникационните технологии, кръговата икономика, устойчивото използване на природните ресурси, управлението на отпадъците и водите и синия растеж; това може да включва предлагане на партньорства с промишлеността на ЕС, по-специално със сектори, в които Съюзът е световен лидер. Това ще бъде обвързано с подкрепата, предоставяна за инвестиции чрез смесено финансиране и гаранции.

Помощ на ЕС за търговия, предоставяна на Африка

ЕС и неговите държави членки са най-големият доставчик в глобален план на помощ за търговия в размер на 13,2 милиарда евро в бюджетни кредити за поети задължения (29 % от общата помощ за търговия), от които Африка продължава да получава най-големия дял, т.е. 4,8 милиарда евро през 2015 г. (36 % предоставянето общо от ЕС помощ за търговия). Африка е първият получател на безвъзмездни средства в сравнение с други региони, помощта за които е по-разнообразна (безвъзмездни средства, заеми и капитал). Това включва свързаната с търговията помощ на ЕС (включително политика и регулиране в областта на търговията, насърчаване и улесняване на търговията и други свързани с търговията нужди), както и по-широки категории в рамките на помощта за търговията, като например свързаната с търговията инфраструктура (физическа инфраструктура, включително транспорт и складиране, комуникации, производство и доставка на енергия), изграждането на производствени мощности (развитие на търговията и производствените сектори като селското

²⁶ African Economic Outlook, 2018 г., Африканска банка за развитие.

стопанство, рибарството, горското стопанство, промишлеността, минералните ресурси и минното дело), корекциите, свързани с търговията (принос към държавните бюджети в държавите, които провеждат реформи на търговската политика).

Мадагаскар — План за прилагане на Споразумението за икономическо партньорство

Благодарение на националния план на Мадагаскар за изпълнение на Споразумението за икономическо партньорство дружествата от Мадагаскар в текстилния сектор извличат ползи от споразумението за икономическо партньорство с ЕС и свързаната с него подкрепа (на стойност до 10 милиона евро). Така например мадагаскарското текстилно предприятие EPSILON се възползва от предоставените възможности за безмитен и безквотен достъп до пазара на ЕС с по-благоприятни правила за произход, което даде възможност за единична преработка и доставяне на суровини от целия свят. Планът бързо доби признание в световен мащаб благодарение на придържането му към стандартите на ЕС и международните стандарти, като беше осъществено сътрудничество с водещи марки за стимулиране на корпоративната социална отговорност в промишлеността. Дружеството беше създадено през 1999 г. със 100 служители. Днес броят им е 2000 души. 75 % от неговите работници притежават банкови сметки; 100 % от децата на служителите ходят на училище; 50 % от служителите лица са собственици на жилища; 98 % от управителите са се издигнали до ръководна позиция чрез вътрешно повишение.

5. Начини и средства

Действие #10. За да бъде Алиансът успешен, е необходим постоянен диалог между европейските и африканските партньори, засилено участие на частния сектор и тесни консултации с гражданското общество. Освен това той следва да бъде подкрепен от **значителен пакет финансови ресурси**. ЕС и неговите държави членки вече са първият партньор на Африка, като през 2016 г. предоставиха 23 милиарда евро или 55 % от общата официална помощ за развитие за Африка.

В предложението на Комисията за следващата многогодишна финансова рамка на ЕС се предвижда създаването на амбициозен инструмент за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество²⁷ с финансиране в размер на 89,2 милиарда евро за периода 2021—2027 г., насочен приоритетно към Африка и съседните държави. Най-малко 32 милиарда евро безвъзмездни средства за Африка на юг от Сахара и очакваните 7,7 милиарда евро за Северна Африка ще бъдат допълнени с финансиране от тематичния стълб, компонента за бързо реагиране и резерва на Инструмента. Като се основава на Плана за външни инвестиции и Европейския фонд за устойчиво развитие, Инструментът предвижда също така значително увеличаване на използването на смесено финансиране и гаранции, с което да бъдат привлечени значителни средства от публичния и частния сектор. В рамките на предложената нова структура на външните

²⁷ COM(2018) 460 final, 14 юни 2018 г.

инвестиции²⁸, с увеличен капацитет на Гаранцията за външна дейност в размер на 60 милиарда евро в световен мащаб, Африка ще бъде приоритетна област. Върховният представител, с подкрепата на Комисията, предложи също така създаването на Европейски механизъм за подкрепа на мира²⁹ в размер на 10,5 милиарда евро за периода 2021—2027 г., който ще допринесе и за работата ни с Африка за гарантиране на мира, сигурността и стабилността в целия африкански континент, като тези фактори са от решаващо значение за икономическото развитие.

Обобщение на действията

#1	Увеличаване на стратегическите инвестиции чрез смесено финансиране и гаранции
#2	Подкрепа за възможностите за производство и преработка на национално и регионално равнище чрез пактовете за растеж и работни места
#3	Създаване на секторни групи от представители на публични, частни и финансови оператори и академичните среди от Африка и ЕС, под ръководството на комисар, с цел предоставяне на експертен опит, консултации и препоръки
#4	Подкрепа за образованието и развитието на умения на континентално равнище
#5	Подкрепа за придобиването на умения на национално равнище, за да могат уменията да съответстват на избора, който всяка държава прави по отношение на стратегическото си развитие
#6	Засилване на диалога, сътрудничеството и подкрепата по отношение на инвестиционния и бизнес климата
#7	Подкрепа за Африканската континентална зона за свободна търговия
#8	Укрепване на търговията в рамките на Африка и между ЕС и Африка с дългосрочна перспектива за постигането на споразумение за свободна търговия между двата континента
#9	Подкрепа за свързаността, както в рамките на Африка, така и между ЕС и Африка
#10	Мобилизиране на мащабен пакет от финансови ресурси

²⁸ Днес Комисията прие съобщение, озаглавено „Към по-ефективна финансова архитектура за инвестиции извън Европейския съюз“ (COM (2018) 644), в което се излагат идеи как да се подобри допълнително ефективността на настоящата система.

²⁹ Вж. [информационния документ](#) за Европейския механизъм за подкрепа на мира.